

SPEME/V SÄÄNTÖMUUTOSesitys 2012

1.KOKEIDEN TARKOITUS

Tarkoituksena kehittää ja ylläpitää ylösajavien ja noutavien koirien käyttökelpoisuutta metsästyskoirina, ennen kaikkea haavoittuneen ja kadoksiin jääneen riistan vähentämiseksi.Tavoitteena myös arvioida koirien tasoa jalostustyön pohjaksi

2.KOKEEN LUONNE

Kokeet ovat luonteeltaan joko,yleisiä,jäsenten välisiä tai rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja.Kokeesta kytetään lyhennystä SPME/SPME-V.Päääriistä mainitaan koelanomuksessa-ja ilmoituksessa.

3.OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua kaikki SKL-FKK:n rekisteröinti ja rokotusmääräykset täyttävät rodut FCI:n roturyhmiin 8.2 ja 8.3 kuuluvat rodut

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa kokeeseen osallistuvien koirien määrää, kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeiden mukaisesti,milloin järjestelytoimenpiteet niin vaativat ja siitä on tiedotteessa niin mainittu.Koiranomistajille on heti ilmoittautumisajan päätyttyä ilmoitettava kokeeseen pääsystä.

Kokeeseen ei saa osallistua

-sairas koira

-kantava narttu 30 vrk ennen arvioitua penikoimista ja 42 vrk penikoimisen jälkeen.

-kiimainen narttu

-koira joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia

-typistetty koira.Amputoidun hännän omaavat koirat voivat osallistua,mikäli toimenpiteestä esitetään ylituomarin hyväksymä eläinlääkärin todistus.

-ylituomarilla ratkaisovalta myös kokeen aikana

4.JÄÄVIYS

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö

5.JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n,Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä kokeissa.FCI myöntää kansainväliset kokeet.Kennelliitto myöntää valtakunnalliset mestruuskilpailut,joista oltava myös rotujärjestöjen suostumus.

6, 6,1 6,2 6,3

6,4 ANOMUKSEN OSOITUS

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle,jonka alueella koe järjestetään. Järjestävä yhdistys toimittaa lisäksi kopion koelanomuksesta Suomen Spanieliliiton ja Springerspanilit.ry:n Metsästyskoetoimikunnalle.

6,5 .7.8. 10 .10,1. 10,2 .11. 12.

12,1

Avoim luokka (AVO)

Koiralle joka on vähintään 6kk vanha ja joka ei ole saavuttanut avoimessa luokassa ensimmäistä palkintoa kahta kertaa

Voittaja luokka (VOI)

Koiralle joka on saavuttanut avoimessa luokassa kaksi kertaa ensimmäisen palkinnon.

13.

KOIRAN LOUKKAANTUMINEN JA LUOPUMINEN

Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä.Päätöksen keskeyttämisestä tekee koiran ohjaaja tai tuomari.Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.Samoin toimitaan mikäli ohjaaja luopuu kokeesta.Luopumisen syy on ilmoitettava.

14.

15.

KOKEEN ARVOSTELUPERUSTEET

Arvosteltavat osa-alueet

Haku	0....10 p x 3 =30
Ylösajo	0....10 p x 2 =20
Nouto	0....10 p x 3 =30
Tottelevaisuus	0....10 p x 1 =10
Kokonaisvaikutus	0....10 p x 1 =10

Yht 100 p

Kunkin osasuorituksen pisteitä vastaavat arvosanat

Pisteet	Arvosana
10 ja 9	Erinomainen
8 ja 7	Hyvä
6 ja 5	Tyydyttävä
4 ja 3	Välttävä
1 ja 2	Heikko
-	Ei todettu

--

Palkintosijoihin vaadittava minimipistemäärä

1. palkinto	75p
2. palkinto	60p
3. palkinto	50p

16 .16,1.16.2

17 MUUTOKSET NÄIHIN SÄÄNTÖIHIN

Muutokset näihin sääntöihin valmistelee Suomen Spanieliliiton Metsästyskoetoimikunta kuultuaan neuvottelupäivillä lajin yli- ja palkintotuomareita ja saatuaan lausunnot muilta 8.2 ja 8.3 rotujärjestöiltä. Spanieliliiton yleis- kokous esittää hyväksymänsä muutokset Kennelliiton valtuuston vahvistettavaksi.

18.19.

YLEISIÄ OHJEITA

Ohjeissa määritellään tavoite, millaista ylösajavan ja noutavan koiran käyttö parhaillaan tulee olla.

Koiran tulee rodunomaisesti aktiivisella ja vauhdikkaalla hakukuviolla etsiä riistaa ohjaajan etupuolella, haulikon kantaman sisäpuolella. Haun tulee peittää kuljettu maasto, laajeten ja supistuen maaston ja peitteisyyden mukaan. Koiralla tulee olla luontaista kykyä hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan ja täyttää annetut tehtävät ohjaajan halutessa tarkastuttaa yleisestä kulkusuunnasta poikkeavat mahdolliset riistapaikat. Lähestyvistä ylösajosta koira viestii selkeästi, jolloin ylösajo on ennakoitavissa, ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle. Koira pysähtyy ylösajoon ja luvan saatuaan suorittaa suoraviivaisen puhtaan noudon ja kauniin luovutuksen.

Tavoitteesta poikkeaminen aiheuttaa arvosanan alenemisen tuomarinharkinnan mukaan.

Koirien koemaastot arvotaan sen jälkeen kun tuomarit on sijoitettu maastoihin. Mahdolliset jäävydet tulee ottaa huomioon. Ylituomarilla on oikeus järjestää tarvittaessa tuomarit koirittain.

Tuomari arvostelee koiran yksin ja ne kilpailevat yksitellen. Hänen lisäksi ryhmään kuuluvat ohjaaja ja mahdolliset tarkka-ampuja ja kokeen seuraaja ohjaajan luvalla. Molemmissa luokissa käytetään laatuarvostelua.

Koe-erä alkaa tuomarin määräämässä paikassa. Tuomari määrää myös yleisen kulkusuunnan. Ohjaajalla on oikeus ehdottaa mitä maastonkohtia hän yleisen kulkusuunnan puitteissa haluaa kuljettavan. Valinnassa on ensisijaisesti otettava huomioon, että se johtaa tulokselliseen metsästyksen.

Henkilön joka kokeessa kantaa asetta, tulee ennen kokeen alkua esittää voimassa oleva metsästyskortti ja aseenkantolupa ylituomarille. Kokeessa ampujana toimivat ylituomarin hyväksymät henkilöt.

Ylituomarin puhuttelussa ohjaajille kerrataan lyhyesti arvostelujen perusteet ja annetaan riittävät ohjeet kokeen läpiviemiseksi. Samoin ylituomari antaa palkintotuomareille ohjeet arvostelujen yhtenäistämiseksi.

Tuomari laskee koiralle ansioksi ja puutteeksi vain sen minkä hän toteaa.

Käytännön metsästyskokeen ollessa kyseessä, asetta on aina käsiteltävä suurta varovaisuutta noudattaen. Metsästyslakeja ja asetuksia on noudatettava. Yleisohjeena pidettävänä, että koiralle on tehtävä oikeutta. Epäselvissä tapauksissa katsotaan tilanne koiralle eduksi.

Koe-erien valmistuttua, kuultuaan palkintotuomareiden koeselostukset ja arvostelun, ylituomari määrää/toteaa annettavan pistemäärän ja palkintosijan vastaavan koe-erän tapahtumia.

2.

3.KOKEESTA SULKEMINEN

Koira suljetaan kokeesta jos se:

- 1 Äänтелеe häiritsevästi kokeen aikana**
- 2 Toistuvasti karkottaa riistaa haulikon kantaman ulkopuolelta**
- 3 Raatelee tai pureskelee riistaa.**
- 4 Kieltäytyy noutamasta.**
- 5 Kieltäytyy menemästä veteen**
- 6 On paukkuarka**
- 7 On metsästysominaisuuksiltaan puutteellinen**
- 8 On aggressiivinen**
- 9 Jättää ohjaajan**

10 0-haku

11 Ohjaaja rikkoo sääntöjä ja/tai ei noudata tuomarin ohjeita

Kuitenkin niin, että avoimessa luokassa virheet kohdissa

1. 4. 5. arvostellaan palkintosijaa pudottavina virheinä.

4 OHJAAJA

Koiran ohjaaja saa käskyin ja merkein ohjata sekä kieltää koiraansa. Ohjaaja ei saa kokeen aikana fyysisesti koskien pakottaa ,estää tai rangaista koira. Ohjaaja saa oma-aloitteisesti koe-erän aikana kytkeä koiransa vain luopuessaan kokeesta.

Käytännön metsästyskokeessa ohjaajan toiminta korostuu. Onhan riistan pudottaminen edellytys kokeen loppuosan arvostelulle. Näin ollen ohjaajan puutteellisuudet metsästettävän riistan tuntemisessa, ampuma-, ja metsästys taidoissa sekä koiran ohjaamisessa saattavat kokeen kuluessa koitua koiran vahingoksi.

Koiranohjaajan on oltava ylituomarin puhuttelussa paikalla, koska tässä tilaisuudessa annetaan ohjeet kokeen läpiviemiseksi. Mikäli puhuttelussa jää epäselvyyksiä voi arvostelevalta tuomarilta tai ylituomarilta kysyä ohjeita. Samoin avoimessa luokassa koe-erän aikana tuomari on velvollinen opastamaan kokematonta ohjaajaa kysyttäessä tai havaittuaan tarvittavan opastusta parhaaseen tulokseen pääsemisessä. Sitä vastoin voittajaluokassa suoritus arvostellaan enempi metsästyksellisenä, missä tapauksessa ohjaajan ja koiran tulee toimia metsästysparina itsenäisesti.

Koiran ohjaaja huolehtii tuomarin kuljetuksesta maastoon, ellei tuomarin ja koetoimikunnan kanssa muuta sovita. Ohjaaja on myös ensisijaisessa vastuussa riistan pudottamisessa. Myös tuomarilla on oikeus käyttää asetta.

5.

PISTEIDEN JA PALKINTOSIJOJEN MÄÄRÄYTYMINEN

Arvosteltavat osa-alueet:

Haku	0...10p x 3 =30
Ylösajo	0...10p x 2 =20
Nouto	0...10p x 3 =30
Tottelevaisuus	0...10p x 1 =10
Kokonaisvaikutus	0...10p x 1 =1

Osa-alueista annettavat pisteet ja vastaavat arvosanat

Vastaava arvosana	Pisteet
-------------------	---------

Erinomainen	10 ja 9
Hyvä	8 ja 7
Tyydyttävä	6 ja 5
Välttävä	4 ja 3
Heikko	2 ja 1
Ei todettu/ ei suoritusta	---

Palkintosijoihin vaadittava pistemäärä

- 1. palkinto 75p**
- 2. palkinto 60p**
- 3. palkinto 50p**

Palkitsemisesta

Avoimen luokan arvostelussa arvostetaan koiran luontaisia metsästystaitapumuksia, kuten haun etenevyyttä, pyrkimystä riistalle ja ylösajokykyä ja merkkausta. Pieniä virheitä ja puutteita sallitaan eri osa-alueilla ja niitä arvostellaan lievemmin kuin voittajaluokassa. Tuomari voi neuvoa tietyssä määrin sen alentamatta suorituksen arvoa.

Voittajaluokassa koiralta ja myös ohjaajalta vaaditaan kaikissa olosuhteissa koulitumpaa, kestävämpää ja kokeneenpaa työskentelyä kuin avoimessa luokassa. Koiran on osoitettava hyvää tottelevaisuutta sekä kyettävä sopeutamaan hakunsa maaston ja tuulen mukaan. Koiran ja ohjaajan toiminta on oltava metsästyksellistä ja itsenäistä, samoin kiinnitetään huomiota suoritusten puhtauteen noudossa ja luovutuksessa.

Yhtenäisen koe-erän pituus tulee olla väh. 20 min. SPME-kokeessa. Vakavan virheen tai puutteiden takia tuomari voi harkintansa mukaan arvostella koiran yhden erän perusteella. Lisäerät annetaan ylituomarin ohjeiden mukaan ja ovat paikallisista olosuhteista riippuvaisia. Fyysiset ja henkiset ominaisuudet on aina laitettava koetukselle.

Kuitenkin 1. palkintoon vaaditaan väh. 1 h erä-aikaa molemmissa luokissa.

Koiraa palkittaessa on aina oltava näyttö hausta, ylösajosta ja noudosta. Mikäli muutoin hyvin toimineelle koiralle ei ole onnistuttu pudottamaan riistaa, voidaan nouto suorittaa lavastuksella. Lavastukseen perustuva suoritus voidaan palkita korkeintaan toisella palkinnolla.

Ensimmäiseen palkintoon ei mikään pistemäärä saa olla 7:n alapuolella eikä toiseen palkintoon 5: alapuolella.

Ellei kaikista osasuorituksista ole näyttöä voidaan koira palkita enintään kolmannella palkinnolla.

AVO

Ensimmäisen palkinnon saavuttaakseen vaaditaan ,että koira suorittaa kokeen vkuuttavalla tavalla ilman vakavia virheitä.Koiran luontaiset kyvyt ovat nähtävissä ja riittävä koulutustaso on saavutettu.Vakavia virheitä ei ole tapahtunut ja se on hyvä metsästyskoira.Paukkunouto sallitaan

Toisen palkinnon saavuttaakseen koiran tulee tehdä ansiokasta työtä. Virheitä ja puutteita voidaan hyväksyä.

Kolmannen palkinnon saavuttaakseen koiran tulee työskennellä siten että havaituista virheistä huolimatta koira voidaan palkita.

VOI

Voittajaluokassa ensimmäisen palkinnon saavuttaa koira ,jonka työskentely on hyvinharjoitetun ylösajavan ja noutavan koiran kestäväää työskentelyä. Koira saavuttaa hyvän tai erinomaisen arvosanan kaikissa osa-alueissa ja jolla on hyvät rodulle ominaiset luontaiset kyvyt ja koira on todella ohjaajansa kanssa metsästämään pystyvä yksilö.Palkintosijaa pudottavia virheitä ei ole esiintynyt.

Toisen palkinnon saavuttaa koira,joka on tehnyt vakavan virheen tai jolta puuttuu riittävät kyvyt,mutta se on muuten suoriutunut hyvin.

Kolmannen palkinnon saavuttaa koira jolla on toistuvia vakavia virheitä mutta se on suoriutunut koe-erästä.

Palkittavia ominaisuuksia

Jalostuksen näkökulmasta spanielin tärkeitä palkittavia ominaisuuksia ovat luonnollinen riistainto, ,tehokasvauhtinen rodunomainen hakutyöskentely,riistalle pyrkivyyys,hyvä kontakti ohjaajaan ja hyvä markkeerauskyky,hyvä henkinen ja fyysinen kestävyys sekä koulutettavuus.

Vakavia /palkintosijaa pudottavia virheitä

Tottelemattomuus

Äänekäs ohjaaminen

Heikko maaston kattavuus

Hermostunut riistalla tai ammuttaessa

Ei löydä ammuttua riistaa

Paukkunouto

Peräänmeno

Riistan väliin jättäminen

Koiran häiritsevä ääntely

Taipumus kahliutua hajuihin

6. ARVOSTELU JA SUORITUSTAPA

**Koiran arvostelun suorittaa yksi tuomari
Molemmissa luokissa käytetään laatuarvostelua**

Haku

Haun tarkoituksena on maastossa olevan riistan löytäminen. Koiran tulee aina työskennellä haulikon kantaman sisäpuolella etupainotteisesti ja haun tulee peittää kuljettu maasto. Koira ei saa ohittaa riistaa ohjaajan karkotettavaksi. Haun tulee levitä tarkoituksenmukaisesti sivuille maaston mukaan. Parhaimmillaan hakukuvio leviää ja supistuu sivuille maaston peitteisyyden ja paikallisten olosuhteiden mukaan. Mahdolliset riista-alueet tulee tarkastuttaa. Pyrkimyksenä onkin todeta koiran löytäneen mahdollisimman paljon riistaa ylösajettavaksi siten, että ohjaaja voi sen sopivalta etäisyydeltä pudottaa. Koiralla tulee olla luontaista halua tunkeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan.

Ylösajo

Ylösajo liittyy saumattomasti hakuun ja koiran on sovitettava hakuvionsa siten että ylösajo tulee mahdolliseksi. Koiran kyvystä vainuta riistaa ja viestittää siitä hännän pään tai kuonon liikkeellä riittävän ajoissa, ohjaaja tietää ylösajon olevan lähellä ja mahdollistaa onnistuneen riistalaukauksen. Hyvä ylösajo on ennakoitavissa, rivakka ja haulikon kantamalla tapahtuva. Koiran tulee pysähtyä ylösajoon ja laukaukseen. Ohjaajan suorittama ylösajo tai riistan väliinjätkö antaa aiheen epäillä joko koiran huonoa riistavainua, ylösajokykyä tai ohjaajan asiantuntemattomuutta. Peräänmeno on aina pidettävä virheenä. Usein haavakon löytö tapahtuu kuten ylösajo ja on näinollen arvostelukelpoinen myös ylösajona.

Nouto

Koiran tulee pysyä paikallaan laukauksen ja riistan putoamisen aikana. Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla. Hyvä nouto sisältää nopean ja siistin riistan poimimisen sekä nopean suoraviivaisen paluun ohjaajan luo. Hyvä riistanlöytäjällä ei tukeudu ohjaajaan. Kun koira lähetetään noutamaan riistaa, jonka putoamista sillä ei ole mahdollista nähdä tulee sen totella ohjauksia ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa. Koira jonka suoritus on itsenäinen, suoraviivainen, osaa käyttää tuulta tai ruutivanaa hyväkseen on palkittava. Hyvä markkeerauskyky on tarpeen kun koira lähetetään noutoon metsästävämmälle alueelle, työskentelyalueella koira ei saa häiritä riistaa enempää kuin on tarpeen. Riista-otteen tulee olla varma ja tasapainoinen. Riistan voi tappaa, mutta tarpeeton pureskelu ja tai raatelu on tuomittavaa. Koira saa painaa riistan maahan otteen korjaamiseksi. Luovutus tulee tapahtua halukkaasti ohjaajan pyynnöstä istuen tai seisten paikallaan.

Tottelevaisuus

Koiran tottelevaisuus arvostellaan kokeen alkamishetkestä sen päätyttyä seen. Koiralta vaaditaan käytännön metsästyksessä riittäväksi

**katsottava tottelevaisuus.Se ei saa johtaa oma-aloitteellisuuden katoamiseen eikä riippuvaisuussuhteeseen ohjaajaan nähden.Koiraa saa ohjata käs-
kyillä ja /tai merkeillä.Koiran tulisi osoittaa vapaata halua palvella
ohjaajaansa.Koiran tottelevaisuus mahdollistaa luontevan metsästyksen
ja on läsnä kokeen kaikilla osa-alueilla.Puutteellisuus tottelevaisuudessa
aiheuttaa pahimmillaan kokeesta hylkäämisen tai palkintosijan
pudottamisen.Haussa tottelevaisuus tulee esille tehtävien täyttämässä ja
ohjauksissa.Ylösajossa pysähtymisessä ja edelleen noutokäskyn odottami-
sessa.Riistan ohjaajalleen noutamisessa ja kauniissa, halukkaassa luovut-
tamisessa ohjaajalleen pyynnöstä.**

Kokonaisvaikutus

**Kokonaisvaikutus arvostellaan kaikkien kokeeseen kuuluvien osasuoritus-
ten yhteydessä.Kokonaisnäkemys mikä muodostuu koe-erin tapahtumista,
koiran ja ohjaajan toiminnasta ko.riistan metsästämisessä.Kohteella voi-
daan tasapainottaa,korottaa tai vähentää pistemäärää palkintosijaa
rajatapauksissa määrättäessä.Pisteitä voidaan käyttää myös palkittujen
koirien paremmuusjärjestykseen asettamisessa.Pisteet ovat käytössä
myös koiraa erityisansiosta palkittaessa.Kohdetta käytetään myös
epäonnistumisen koe-erällä tapahduttua ohjaajan toimesta laskemaan
kokonaispistemäärää.**

SPME-V -kokeen erityispiirteet.

**SPME-V on Spanieleiden erikoiskoe pääriistan ollessa vesilinnut ja
kahlaajat.Vesilintukokeessa työskentely vedessä, uiden tai kahlaten
litty jokaiseen osasuoritukseen ja saattaa olla kokeessa pääliikkumis-
tapa.Työskentelyyn vedessä erä-aikaa käytettävä väh. 1h.**

**Kokeen pääriistan ollessa vesilinnut ja kahlaajat tulee koe-
maastojen olla kyseiseen koelajiin soveltuvia.Vesilintumetsästyks on usein
haavoitetun riistan pyyntiä jolloin ohjaajan kokemus ja asiantuntemus
korostuu.Hyvään uimataitoon ja rohkeaan etenemiseen vaikeakulkuisessa
kaislikossa tulee aina liityä haun yhteydessä esitetyt vaatimukset maaston
haravoimisesta.Koiran on osoitettava tarkoituksenmukaista halukkuuta
työskennellä vedessä uimalla ja kahlaamalla.**

**Ansioksi koiralla lasketaan haun itsenäinen rohkea eteneminen,
ohjattavuus,kestävyys vesiolosuhteissa sekä kyky painostaa riista liik-
keelle hakukuviolla kaislikoista.**

OHJEET ARVOSTELEVALLE TUOMARILLE.

**Ohjeet on tarkoitettu tuomarin työn helpottamiseksi sekä yhtenäistä-
mään arvostelukäytäntöä tulkintoineen.**

**Spanielien metsästyskokeissa koiralla on mahdollisuus saavuttaa käyttö-
valion arvo (FI KVA). Käyttövalion arvo menettää merkityksensä mikäli
VOI-1 jaetaan liian löysin perustein.Osa-arvostelujen parhaat pisteet (9.10)**

voidaankin antaa vain erinomaisista , siis täydellisistä ja melkein täydellisistä suorituksista, ja koko suorituksen on kokonaisuudessaan oltava väh hyvä . Edelleen parhailla pisteillä ei saa palkita koira ylösajosta noudosta ja luovutuksesta vain yhden näytön perusteella. Pisteitä 8 ja 7 käytetään hyvistä suorituksista, muutamia pieniä virheitä ja puutteita voidaan sallia ,ei kuitenkaan vakavia. Pisteitä 6 ja 5 käytetään kun esiintyy häiritseviä puutteita ja tai vakava virhe. 4 ja 3 käytetään puutteiden ja tai vakavien virheiden toistuessa. 2 ja 1 käytetään kun koiran ominaisuudet ja puutteellisuudet ja virheet estävät luontevan metsästyksen.

1. KOKEEN YLEISKULKU

Koska sääntöjen mukaan tuomarit nimetään koemaastoihin, tulee tuomarin ennen kokeen alkua selvittää maasto-oppaalta oman maastonsa rajat, maasto-olosuhteet ja niissä vallitsevat metsästykselliset olosuhteet.

Koeryhmälle tulee selvittää riistalajit, joita siinä kokeessa on mahdollista metsästää sekä maastot mitkä ovat käytössä. Lisäksi tuomarin on ilmoitettava koiranohjaajalle pääasiallinen kulkureitti.

Tuomarilla on oikeus harkintana mukaan määrätä yleisestä kulkusuunnasta poikkeavia tehtäviä. Koira pyritään kokeilemaan mahdollisimman monipuolisissa ja vaihtelevissa maastoissa.

Tuomari ilmoittaa ohjaajalle koe-erän alkamisen ja päättymisen sekä mahdolliset katkokset. Ohjaaja saa laskea koiran irti vain em.ilmoituksen saatuaan. Koira on kytkettävä koe-erän päättyessä.

Ylituomari voi omasta tai ohjaajan esityksestä käyttää koeryhmässä myös tarkka- ja sivuampujia. Myös tuomarilla on oikeus käyttää asetta. Kaikkien asetta kantavien on pyrittävä tekemään oikeutta arvosteltavalle koiralle.

Koiralle annetaan vähintään 30 minuuttia koeaikaa juuri sen riistan koemaastossa missä pääriistan esiintyminen on todennäköistä. Kokeen kokonaistavoitteena on saattaa ohjaaja ja koira tilanteeseen, missä riistatöskentely ja koiran täydellinen arvostelu on mahdollista.

Koira palkittaessa on aina oltava näyttö hausta, ylösajosta ja noudosta. Mikäli hyvin toimineelle koiralle ei ole onnistuttu pudottamaan riistaa, voidaan nouto suorittaa lavastuksella. Lavastukseen perustuva suoritus voidaan palkita korkeintaan toisella palkinnolla.

Tuomarin tulee välittömästi koe-erän päätyttyä käydä ohjaajan kanssa läpi kokeen tapahtumat.

2.KOKEEN OSASUORITUKSET

2.1 Haku (nopeus, kuvia, laajuus)

Haun tarkoituksena on maastossa olevan riistan löytäminen ja sille ylösajon saaminen. Koiran tulee aina työskennellä haulikoon kantaman sisäpuolella ja haun tulee peittää kuljettu maasto. Koira ei saa ohittaa riistaa.

Tuulen suunnalla on vaikutusta koiran työskentelytapaan. Vastatuuleen työskenneltäessä koira hakee systemaattisesti risteillen. Myötätuuleen edettäessä koira pyrkii etenemään suoraan eteen palatakseen hakukuviolla takaisin kohti ohjaajaa. Myös sivutuuli muokkaa varsinkin kokeneiden koirien työskentelytapaa. Etenemistähti tulee sopeuttaa siten, että koiralle suodaan mahdollisuus järkevään työskentelytapaan vallitsevissa tuuliolosuhteissa.

Kun kokeen pääriistana ovat vesilinnut tai kahlaajat (SPME-V), tulee koiran haun tapahtua pääosin uiden ja kahlaten, erä-aika vähintään 1 tunti. Koiran tulee osoittaa tarkoituksenmukaista halukkuutta vedessä työskentelyyn. Ansioksi koiralle lasketaan erityisesti uintikestävyys ja ohjattavuus uinnin aikana.

Koiralla tulee olla luontaista halua hakeutua riistaa suojaavan kasvillisuuden sekaan.

2.2 YLÖSAJO

Ylösajo liittyy saumattomasti hakuun. Hyvä ylösajo on hyvin ennakoitavissa, rivakka ja haulikon kantaman sisäpuolella tapahtuva. Lähestyvistä ylösajosta koira viestii selkeästi ja ajaa riistan omatoimisesti liikkeelle. Koiran pysähtyessä lyhyesti ennen ylösajoa, tulee se tulkita tarkennukseksi. Toistuva pyähtyminen osoittaa epävarmuutta ylösajossa ja/tai riippuvaisuutta ohjaajan suhteen. Se saattaa johtaa myös riistan pakenemiseen. Koiran tulee pysähtyä ylösajoon ja/tai laukaukseen. Jos koira siirtyy markkeeratakseen pudotuksen, se tulee huomioida järkevänä työskentelytapana. Tämä on osattava erottaa peräänmenosta.

Koiran tottelevaisuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa korostuu erityisesti ylösajotilanteessa sekä seuraavassa arvostelukohteessa - nouto.

2.3 NOUTO

Koiran tulee pysyä paikallaan laukauksen ja riistan putoamisen aikana. Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla. Tosin SPME-V kokeessa pysähtyminen ja lyhyt kontakti ohjaajan kanssa riittää noutokäskyn antamiseen. Tämä siksi, ettei riista pääsisi vesiolosuhteissa pakenemaan. Suoritusta jossa tuomari antaa noutoluvan on kuitenkin arvostettava.

Hyvä nouto sisältää nopean ja siistin riistan poimimisen, sekä nopean suoraviivaisen paluun ja kauniin luovutuksen. Hyvä riistanlöytäjä ei tukeudu ohjaajaan riistan löytämisessä. Koiran tulee kuitenkin olla

tottelevainen ja noudattaa ohjaajan antamia käskyjä. Hetkellinen riistan aktiivinen etsiminen ei ole virhe, jos se mahdollistaa noudon. Suoritus, jossa koira käyttää merkkäämättömässä noudossa tuulta tai ruutivanan hajua hyväkseen, on arvostettava korkealle.

Kun koira lähetetään noutamaan riistaa, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen halukkaasti totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa. Silloin kun koiralla ei ole ollut mahdollista markkeerata pudotusta, se tulee mahdollisuuksien mukaan viedä paikkaan, josta lähetettynä sillä on mahdollisuus onnistua noudossa hyvin.

Hyvä nouto sisältää tasapainoisella otteilla kantamisen. Koira saa painaa riistan maahan korjatessa otettaan paremmaksi (1 kerran). Toistuva korjaaminen aiheuttaa arvosanan alenemisen. Noudon ja luovutuksen tulee

tapahtua riistaa vahingoittamatta. Koiran on palattava ohjaajan luokse nopeinta ja järkevintä tietä.

Luovutuksen tulee tapahtua pyynnöstä ja halukkaasti. Tyylipuhdas luovutus tapahtuu ohjaajan pyynnöstä paikallaan, istuen jos tilanne sallii. Nouto, joka on vaikea, markkeeraamaton, pitkä noutomatka tai sisältää vaikeita ylitettäviä maastonkohtia, tulee palkita.

Lavastusta voidaan käyttää hyvin toimineelle koiralle, jolle on saatu näyttö ylösajosta, mutta riistan pudottaminen ei ole onnistunut. Lavastukseen perustuva noutosuoritus voidaan palkita korkeintaan toisella palkinnolla. Tällöin noudosta voidaan antaa korkeintaan 7p. ja palkintosijan mahdollinen pudottaminen tapahtuu kohteessa kokonaisvaikutus -p.

Lavastuksen suoritus: Lavastus suoritetaan mielellään koepäivänä ammutulla suolistamattomalla riistalla. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää vastaavaa pakastettua ja suoritushetkellä sulanutta tuomarin hyväksymää riistaa.

Koira jätetään käskyn alla istumaan ja ohjaaja siirtyy siitä viiden metrin päähän. Tuomarin merkistä avustaja heittää näkösuojasta riistaeläimen 20 metrin päästä koirasta. Heiton ollessa lakipisteessä ammutaan laukaus. Koira lähetetään noutoon tuomarin luvalla.

TOTTELEVAISUUS

Koiran hyvä tottelevaisuus mahdollistaa luontevan metsästyksen ja on läsnä kaikilla osa-alueilla. Tottelevaisuus arvostellaan kokeen alkamishetkellä sen päättymiseen. Tottelevaisuus on nähtävissä haussa ohjauksissa pienin vähääänisin merkein, tai annettujen tehtävien täyttämässä. Kovaääninen ohjaus ja/tai toistuvat käskyt aiheuttavat arvosanan alenemisen.

Ylösajossa pysähtymisessä ylösajolle.

Noudossa noutokäskyn odottamisessa, moitteettomassa noudossa ja kauniissa luovutuksessa pyynnöstä, paikallaan. Paukkunouto aiheuttaa voi-luokassa palkintosijan alenemisen, peräänmeno molemmissa luokissa.

KOKONAISVAIKUTUS

Kokonaisnäkemys, mikä muodostuu koe-erien tapahtumista, koiran ja ohjaajan toiminnasta ko. riistan metsästämisessä. Kohteella voidaan tasapainottaa, korottaa tai vähentää pistemäärää palkintosijaa rajatapauksissa määrättäessä. Pisteitä voidaan käyttää myös palkittujen koirien paremmuusjärjestykseen asettamisessa. Pisteet ovat käytössä myös koiraa erityisansioista palkittaessa, joista laitetaan merkintä arvostelulomakkeeseen. Erityisansioita voivat olla ansiot haussa, näyttävät ja lukuisat ylösajot, haavakoiden talteenotto, pitkät jälitykset, ansiokkaat ja vaikeat noudot, tuulen ja maaston käyttö, erinomainen yhteistyö ohjaajan kanssa, henkisen ja/tai fyysisen kestävyuden osoittaminen. Kohdetta käytetään myös epäonnistumisen koe-erällä tapahduttua ohjaajan toimesta laskemaan kokonaispistemäärää. Näitä tilanteita voivat olla

riistalaukauksissa epäonnistuminen. Koiran hakemattomalta alueelta ohjaajan suorittama karkotus. Epäonnistuminen koiran lukemisessa ylösajo vaiheessa.

SPME-V

Maasto-olosuhteet voivat olla vesiolosuhteissa vaihtelevia. Leveässä luhdassa haun tulee ulottua aina 20-30 metriin sivuille ollen tarkoituksenmukaisesti etupainotteinen ja taas supistua edestä ja sivuista haavakon tai piilottelevan riistan pyynnissä mahdollistaen ylösajon ja riistalaukauksen sopivalta etäisyydeltä. Koiran on usein kyettävä pitkiinkin noutomatkoihin, jopa haku-alueen ulkopuolelle. Samoin joskus joudutaan koira lähettämään kauas ulottuviin tarkastustehtäviin. Näistä kuitenkin on sovittava arvostelevan tuomarin kanssa etukäteen.